

145 let železniční trati Praha - Čelákovice - Nymburk

Česká republika spolu s Belgií má nejhustší železniční síť na světě. První železniční trati na našem území byla koněspřežná dráha České Budějovice – Linec, která byla uvedena do provozu v září 1827. První parostrojní železnice byla zprovozněna v úseku Vídeň – Břeclav v roce 1839. V srpnu 1845 byla zprovozněna trať Olomouc – Praha. Železnice do Čelákovic přišla v roce 1873, kdy byl zprovozněn úsek Nymburk – Praha. Lokální dráhy z Čelákovic do Brandýsa nad Labem a do Mochova byly zprovozněny o deset let později.

VZNIK ŽELEZNIČNÍ TRATI A JEJÍ HISTORIE

V říjnu 1873, tedy před 145 lety, dokončila soukromá společnost Rakouské severozápadní dráhy (ÖNWB) jednokolejnou odbočku páteřní trati Vídeň – Děčín z Lysé nad Labem do Prahy. Provoz mezi Prahou, Čelákovici a Nymburkem byl zahájen 4. října 1873. Severozápadní nádraží v Praze bylo dokončeno až o dva roky později. Čelákovice měly velké štěstí, že vedení železnice přes svůj katastr odmítl Brandýs nad Labem i Jirny. Proto vede dráha přes Čelákovice a od Záluží k železniční stanici je na trati velký oblouk.

O deset let později, 11. ledna 1883, se staly Čelákovice železničním uzlem, neboť byl zahájen železniční provoz na lokálních tratích vedoucích do Mochova a do Brandýsa nad Labem. Celou železniční síť převzaly v roce 1918 Československé státní dráhy.

V letech 1925–1928 přibyla na trati druhá kolej a od té doby je železnice dvukolejná. Důvodem zdvoukolejnění byl narůstající počet cestujících, především kvůli rozvíjejícímu se rekreačnímu využívání Labe a lesů mezi Čelákovici, Lysou nad Labem a Starou Boleslaví. Především se jednalo o vznikající říční lázně nazývané České Grado. V polovině 20. let 20. století byly proraženy tři silniční podjezdy (ulice U Podjezdu, J. Zacha, Přístavní) a dva pěší podchody, v Čelákovici označované jako tunýlky (spojující ulice Sedlačkovu a Čelakovského a Křížkovu

a Žižkovu). Od roku 2018 máme v Čelákovici zcela nově vybudovány dva podchody pro pěší, které spojují výpravní budovu s ostrovním nástupištěm a ulicí Kozovazskou a ulice Kollárovu a Mochovskou. Navíc byla vybudována lávka pro pěší vedoucí nad ulicí U Podjezdu. Elektrifikace trati byla realizována v roce 1976, do té doby jezdily mezi Prahou a Lysou nad Labem parní lokomotivy. Celá trať je elektrizovaná stejnosměrnou napájecí trakční soustavou o napětí 3 kV. Maximální zatížení na trati je 22,5 t na nápravu.

V lednu 2017 byla zahájena investiční akce Modernizace žst. Čelákovice, která bude dokončena v listopadu 2018. Jejím investorem je Správa železniční dopravní cesty a zhotovitelem stavby je společnost Elektrizace železnic Praha. Železniční trať 231 Praha – Čelákovice – Nymburk – Kolín prochází převážně rovinatým terémem Polabské nížiny. Větší podélné sklony se nacházejí pouze v části mezi Prahou a Čelákovici.

VÝPRVNÍ BUDOVA – ČELÁKOVICKÉ NÁDRAŽÍ

Stavební povolení pro původní výpravní budovu v Čelákovici bylo vydáno již v říjnu 1871. Tento objekt stojí dnes na křižovatce ulic Masarykovy a Toušeňské. K výstavbě současného objektu nádraží v Masarykově ulici se přistoupilo v polovině 20. let 20. století.



Osobní vlak jedoucí do Prahy, foto ze silničního nadjezdu v Čelákovici – Záluží dne 21. března 1931. Zdroj: Městské muzeum v Čelákovici

Čelákovická výpravní budova byla rekonstruována v roce 2009 a oprava si vyžádala výdaje v objemu 20 mil. Kč. Oprava nádraží zahrnovala zateplení objektu, opravu fasády, výměnu oken a dveří, novou střešní krytinu a klempířské prvky, nová komínová tělesa a lávky, opravu přístřešku a dlažby, WC pro veřejnost, rekonstrukci pokladny a čekárny pro cestující, plynovou přípojku s kotelnou a elektrickou instalaci pro provozní místnosti. Další revitalizace se objekt dočká v následujících měsících. Vedle nádraží jsou v Čelákovici ještě dvě zastávky – Čelákovice zastávka v blízkosti sídliště V Prokopě na lokální trati do Brandýsa nad Labem a Čelákovice-Jirna, která byla zprovozněna v prosinci 2006 na trati mezi Čelákovici a Lysou nad Labem.

TRATĚ 231 V SOUČASNOSTI

Trať Praha – Čelákovice – Nymburk – Kolín je součástí Pražské integrované dopravy a počtem osobních vlaků jí patří 4. místo po tratích vedoucích z Prahy do Radotína, Úval a Říčan.



Vykolejené a zničené železniční vagony na trati při železniční srážce vlaků pod Šibeňákem s tragickými následky dne 6. prosince 1919. Při nehodě zahynuli 4 lidé, 45 cestujících bylo těžce a 59 lehce zraněno. Vlak jedoucí z Denisova nádraží v Praze se srazil s vlakem z Lysé nad Labem. Zdroj: Městské muzeum v Čelákovici



Letecký pohled na nádraží s kolejí a přilehlé okolí ve 30. letech 20. století. Zdroj: Městské muzeum v Čelákovici



Nově zmodernizovaná žst. Čelákovice v srpnu 2018. Zdroj: SŽDC



Počet cestujících v žst. Čelákovice v průměrný pracovní den v říjnu v letech 2010–2017. Zdroj: ROPID

Stejně umístění jí náleží i počtem přepravených cestujících, kterých zde v průměrný pracovní den cestuje více než 16 000 denně. Nejvíce cestujících cestuje mezi Prahou a Říčany (26 000), Úvaly (23 000) a Černošicemi (20 000). Vytížení čelákovického nádraží neustále vzrůstá. V průměru zde nastupuje v pracovní dny do vlaků směřujících do Prahy 1 900 cestujících a z vlaků přijíždějících od Prahy vystupuje téměř 2 200 cestujících denně (viz graf). Pro zajímavost – v sobotu jsou tyto počty poloviční a v neděli třetinové ve srovnání s pracovními dny.

Oslavy 145. výročí železniční trati Praha – Čelákovice – Nymburk budou připomenuty v rámci Dne PID v sobotu 8. září od 9 do 17 hodin v železniční stanici Čelákovice. Akci pořádá město Čelákovice ve spolupráci s příspěvkovými organizacemi hl. m. Prahy a Středočeského kraje, které se zabývají podporou a rozvojem veřejné dopravy, ROPID a IDSK.

Významné proměny se dočká úsek Lysá nad Labem – Praha-Vysočany v rámci připravované optimalizace železniční trati, jejímž investorem bude Správa železniční dopravní cesty. V rámci připravované stavby je plánováno vybudovat novou železniční zastávku Praha-Rajská zahrada v blízkosti stejnojmenné stanice metra linky B. Čelákovice se bezpochyby významně dotkne vybudování zcela nového železničního mostu přes řeku Labe a přeložka trati u vrchu Šibeňáků mezi Čelákovicemi a Mstěticemi. Časově jsou práce připravovány na roky 2019–2022 v úseku Lysá nad Labem – Čelákovice a v letech 2020–2021 v úseku Čelákovice – Mstětice.

Téma zpracoval
Petr Studnička, místostarosta II



Úsek Praha-Vysočany – Lysá nad Labem o délce 29,5 km, který čeká v následujících pěti letech optimalizace. Vlaky zde budou jezdit rychlostí až 140 km/h. Zdroj: SŽDC, SUDOP Praha